

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MARDİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	2
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	11
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	11
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	12
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	12
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	14
7.	DENETİM BULGULARI.....	14
8.	EKLER.....	29

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	4
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	5
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	6
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	7
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	8
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	8
Tablo 7: Pazarlık Usulü (21-b) İle Yapılan İhaleler.....	27

KISALTMALAR

CTP: Cam Takviyeli Polyester

DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

MARSU: Mardin Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü

SGK: Türkiye Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İcra Yolu İle Ödenen Kurum Borçlarının Kişilerden Alacaklar Hesabı'nda İzlenmesi
2. Taşınmaz Kayıt İşlemlerinin Tamamlanmaması
3. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda İzlenen ve Geçici Kabulleri Yapılan İşlerin İlgili Varlık Hesaplarına Aktarılmaması
4. Kamu İdarelerine Olan Borçların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması
5. Çevre Katkı Paylarının, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına Gönderilmemesi ve Hatalı Muhasebeleştirilmesi
6. Taahhüt Hesaplarının Kullanılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Güvence Bedellerinin Güncel Rakamlarla Kayıtlarda Yer Almaması
2. Mahalleye Dönüşen Köylerden Çevre Temizlik Vergisi Alınması
3. İçme Suyu Şebekesine Verilen Su Üretim Miktarlarının Ölçülmemesi
4. İşçilere Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması
5. Ekonomik Ömrünü Tamamlayan Taşınırın Hurda Hesaplarına Aktarılmaması
6. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Eksik Ayrılması
7. Açık ihale İle Alım Yapılması Gereken Bazı Alımlar İçin Pazarlık Usulünün Kullanılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Mardin Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (MARSU), Bakanlar Kurulunun 31/03/2014 tarih ve 2014/6072 sayılı kararı ile kurulmuştur. MARSU Mardin Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur.

Bakanlar Kurulu kararının yayımlandığı tarihten sonra çalışmalarına başlayan Genel Müdürlük, 20.05.2014 tarihi itibarıyla teşkilatlanmasını tamamlayarak hizmete başlamıştır

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile hizmet sınırları, il mülki sınırlarına genişletilmiştir. Mardin Büyükşehir Belediyesinin il mülki sınırları içerisinde bulunan tüm ilçe ve mahalleler MARSU Genel Müdürlüğünün hizmet alanı kapsamındadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre MARSU bağlı idare olarak Mardin Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 5'inci maddesinde yer alan; *“Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır.”* hükmü gereğince MARSU faaliyetlerini 2560 sayılı Kanun'da belirtilen esaslar dahilinde yürütmektedir.

Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları 2560 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, Genel Müdürlüğün yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve

onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesisi kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

Her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç ve gereçleri satmak, su ve kanalizasyon idaresinin hizmetleriyle ilgili tesisleri doğrudan doğruya yahut diğer kamu veya özel kuruluşlarla ortak olarak kurmak ve işletmek, bu maksatla kurulmuş veya kurulmakta olan tesislere iştirak etmektir.

Diğer yandan, mahalli idarelerin görev ve sorumluluklarının takibinde İçişleri Bakanlığı ile birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilendirilmiştir. Mahalli idarelerin; denetim ve soruşturma faaliyetleri İçişleri Bakanlığının, bu idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görevlerin ve hizmetlerin, takibi gibi faaliyetler ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığının (Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün) yetkisindedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

2560 sayılı Kanun'da su ve kanalizasyon idarelerinin organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçiler ve Genel Müdürlük olarak sayılmıştır.

Bahsi geçen Kanun'un 4'üncü maddesine göre Mardin Büyükşehir Belediye Meclisi, MARSU Genel Kurulu olarak görevli ve yetkilidir. Ayrıca Genel Kurul, Mardin Büyükşehir Belediye Başkanının görüşülmesini önerdiği işleri görüşüp karara bağlar.

Yönetim Kurulu, bir başkanla beş üyeden oluşur. Büyükşehir Belediye Başkanı

Yönetim Kurulunun başkanıdır. Belediye Başkanının bulunmaması halinde, Genel Müdür Yönetim Kuruluna başkanlık eder. Genel Müdür ile genel müdür yardımcılarında hizmette en eski olanı, hizmette eşitlik halinde yaşlı bulunan Yönetim Kurulunun tabii üyesidirler. Yönetim Kurulunun diğer üç üyesi Büyükşehir Belediye Başkanının teklifi ve Çevre ve Şehircilik Bakanının onayı ile atanır.

Daire başkanları, teftiş ve kontrol kurulu başkanı ve 1'inci hukuk müşaviri genel müdürün teklifi, yönetim kurulunun kararı ve büyükşehir belediye başkanının onayı ile müdürler, teknik elemanlar, avukatlar, müfettişler, daire başkan yardımcıları ve doktorlar genel müdürün teklifi üzerine yönetim kurulu kararı ile Su ve Kanalizasyon İdaresinin diğer personeli genel müdür tarafından atanmaktadır.

MARSU Genel Müdürlüğü personeline ilişkin bir diğer düzenleme 5393 sayılı Belediye Kanun'un 49'uncu maddesinde yer almaktadır. Buna göre norm kadro ilke ve standartları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken kararlaştırılır ve kurum norm kadroları bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir.

MARSU Genel Müdürlüğünde çalışan memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup sözleşmeli personel ise 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 49'ncü maddesine göre çalıştırılabilmektedir. İşçiler 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına ve 696 sayılı KHK kapsamında çalıştırılanlar da 696 sayılı KHK ile 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

MARSU hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	300	91
Sözleşmeli Personel	-	3
Kadrolu İşçi	258	99
Geçici İşçi	-	-
Toplam	558	193
696 sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	545

MARSU'nun, doğrudan veya dolaylı hissedarı olduğu şirketi bulunmamaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 4'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre MARSU bağlı idare olarak Mardin Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

5018 sayılı Kanun'un 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır.

Mahalli idareler bütçe işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yer alan bütçe ilkeleri doğrultusunda, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirmektedir.

MARSU'nun 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)		Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
			Eklenen Ödenek	Düşülen Ödenek				
01	Personel Giderleri	24.924.000,00	1.316.809,34	0,00	26.240.809,34	26.240.809,34	0,00	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.114.000,00	347.857,59	0,00	4.461.857,59	4.459.857,59	2.000,00	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	136.334.539,00	3.487.019,66	0,00	139.821.558,66	138.952.706,13	868.852,53	0,00
04	Faiz Giderleri	5.200.002,00	28.531.903,95	0,00	33.731.905,95	33.711.902,98	20.002,97	0,00
05	Cari Transferler	801.000,00	0,00	522.241,29	278.758,71	277.758,71	1.000,00	0,00
06	Sermaye Giderleri	62.056.013,00	0,00	24.911.349,25	37.144.663,75	34.000.246,41	3.144.417,34	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	8.250.001,00	0,00	8.250.000,00	1,00	0,00	1,00	0,00
Toplam		241.679.555,00	33.683.590,54	33.683.590,54	241.679.555,00	237.643.281,16	4.036.273,84	0,00

MARSU'nun 2020 mali yılı bütçesi ile 241.679.555,00 TL ödenek öngörülmüştür. Yıl içinde 237.643.281,16 TL bütçe gideri yapılmış, 4.036.273,84 TL ödenek iptal edilmiştir.

MARSU'nun 2020 yılı Bütçesi "(A) Ödenek Cetvelinde" 241.679.555,00 TL ödenek, "(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması" cetvelinde ise 197.167.200,00TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma ile gösterilen 44.512.355,00 TL ile giderilmiş olup bütçe denklığı sağlanmıştır.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	-	-	-	-	-
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	136.261.600,00	81.146.348,89	1.182.490,21	79.963.858,68	58,68
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	2.576.400,00	40.650,22	0,00	40.650,22	1,57
05- Diğer Gelirler	58.324.800,00	59.522.768,35	49.650,35	59.473.118,00	101,96
06- Sermaye Gelirleri	4.400,00	0,00	0,00	0,00	0
08-Alacaklardan Tahsilat	-	-	-	-	-
09- Red ve İadeler	-	-	-	-	-
Toplam	197.167.200,00	140.709.767,46	1.232.140,56	139.477.626,90	70,74

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri %70,74 seviyesinde gerçekleşmiştir. Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri; su satış gelirlerinin beklenenin çok altında gerçekleşmesinden ötürü (%58,68), alınan bağış ve yardımların (%1,57) olması ise 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 29'uncu maddesine göre atıksu arıtma tesislerine yapılan elektrik teşvik ödemelerinin beklenenden daha az gerçekleşmesinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	24.924.000,00	26.240.809,34	105,28
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.114.000,00	4.459.857,59	108,40
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	136.334.539,00	138.952.706,13	101,92
04- Faiz Gideri	5.200.002,00	33.711.902,98	648,30
05- Cari Transferler	801.000,00	277.758,71	34,67
06- Sermaye Giderleri	62.056.013,00	34.000.246,41	54,78
07- Sermaye Transferleri	-	-	-
08- Borç Verme	-	-	-
09- Yedek Ödenekler	8.250.001,00	0,00	0
Toplam	241.679.555,00	237.643.281,16	98,32

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri %98,32 seviyesinde gerçekleşmiştir. Faiz giderlerinin beklenenden %669,62 oranında daha fazla gerçekleşmesi ise idarenin elektrik borcu için İller Bankası ile kredi anlaşması yapmasından kaynaklanmıştır. Diğer giderler ise beklenen seviyede veya altında gerçekleşmiştir.

MARSU'nun bütçe gelirleri ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C- B)/B]
Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	-	-
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	41.128.037,60	46.115.124,28	81.146.348,89	12,12	75,96
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	0,00	17.500,00	40.650,22	-	132,29
Diğer Gelirler	45.125.773,73	47.115.015,47	59.522.768,35	4,41	26,34
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00	-	-
Toplam	86.253.811,33	93.247.639,75	140.709.767,46	8,10	50,89
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	1.317.581,43	960.355,54	1.232.140,56	-27,11	28,30
Net Toplam	84.936.229,90	92.287.284,21	139.477.626,90	8,65	51,13

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 47.190.342,69 TL’lik (%51,13) artış göstermiştir. Bu çerçevede; teşebbüs ve mülkiyet gelirleri 35.031.224,61 TL (%75,96) ve diğer gelirlerde 12.407.752,88 TL (%26,34) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Teşebbüs ve mülkiyet gelirlerindeki artış büyük oranda su satış gelirlerindeki tahsilatın yükselişi sonucu, diğer gelirlerdeki artış ise genel bütçe vergi gelirlerinden alınan paydan kaynaklanmaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	15.980.155,39	22.435.668,01	26.240.809,34	40,40	16,96
SGK Devlet Prim Giderleri	2.779.011,15	3.835.183,23	4.459.857,59	38,01	16,29
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	99.404.135,59	113.516.212,68	138.952.706,13	14,20	22,41
Faiz Giderleri	1.379.077,95	1.621.002,88	33.711.902,98	17,54	1.979,69
Cari Transferler	704.803,39	681.225,85	277.758,71	-3,35	-59,23
Sermaye Giderleri	49.255.347,68	41.454.947,62	34.000.246,41	-15,84	-17,98
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	-	-
Toplam	169.502.531,15	183.544.240,27	237.643.281,16	8,28	29,47

MARSU'nun bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 54.099.040,89TL (%29,47) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında personel giderlerinin 3.805.141,33TL (%16,96), mal ve hizmet alım giderleri 25.436.493,45 (%22,41) faiz giderleri 32.090.900,10 TL (%1979,69) arttığı görülmektedir. Faiz giderlerindeki artış banka kredilerinin 2020 yılında ödenmeye başlanılıp kayıtlara alınmasından, mal ve hizmet alım giderlerindeki artış ise elektrik giderlerinden kaynaklanmıştır. Cari transferlerde 403.467,14 TL'lik (%59,23) ve sermaye giderlerinde 7.454.701,21 TL'lik (%17,98) azalış olmuş, buna karşın personel giderlerinde 3.805.141,33 TL'lik (%16,96), SGK devlet prim giderleri 624.674,36 TL'lik (%16,29) bir artış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın MARSU'nun faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı faaliyet gideri 205.107.861,58 TL, faaliyet geliri 184.492.497,85 TL olup, dönem olumsuz faaliyet sonucu ise 20.615.363,73 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

MARSU'nun muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu

bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
  - 1) Bilanço
  - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
  - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
  - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
  - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
  - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,

- Bilanço,

- Faaliyet sonuçları tablosu,

- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

---

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereği, Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve 31.12.2005 tarih ve 26040/3'üncü Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar"a uygun olarak gerçekleştirilir. Söz konusu Usul ve Esaslar, iç kontrol ve ön malî kontrol faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin işlem ve süreçleri belirlemiştir. Bunlar idarenin harcama ve malî hizmetler birimleriyle, ön malî kontrol ve iç denetimle ilgili iş ve işlemlerdir.

Bu çerçevede, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne 05.02.2009 tarihli Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi yayınlanmış olup, kurumlardan iç kontrol eylem planlarını anılan Rehbere uygun olarak hazırlamaları istenilmiştir. MARSU'da bu Usul ve Esas ile Rehber doğrultusunda yapılması gereken

çalışmaların belirlenmesi ve bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması amacıyla, Kurum tarafından hazırlanmış bir İç Kontrol Eylem Planı bulunmamaktadır.

Kurum çalışanlarına yönelik, iç kontroller ve kamu görevlileri etik davranış ilkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri belli dönemlerde yapılmaktadır. Aynı zamanda “Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi” kurum çalışanlarınca imzalanmıştır. İdarenin hazırlanmış olduğu 2019 yılı Faaliyet Raporunda, harcama yetkilileri ve üst yönetici tarafından imzalanmış “İç Kontrol Güvence Beyanları” bulunmaktadır.

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devrinin sınırları belirlenmekte ve idarede görevlendirmeler görevler ayrılığı ilkesi dikkate alınarak yapılmaktadır.

İç kontrol sisteminin temel çalışmalarından biri olan iş tanımları yapılmasına, iş süreçlerinin ve iş akış şemalarının çıkarılmasına yönelik çalışmalar yapılmamış; amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskler tanımlanmamıştır.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulmuş ve mevzuatta belirtilen parasal sınırları aşan tahakkuk evrakı ve sözleşme tasarıları ön mali kontrole tabi tutulmaktadır.

İdarede iç kontrol riskleri belirlenmemiş ve risklerin azaltılmasına yönelik faaliyette bulunmak üzere, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmamıştır.

İç kontrol sistemi, yıllık olarak değerlendirilmemekte; İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmadığından iç kontrol sisteminin işleyişi ile ilgili herhangi bir rapor hazırlanmamaktadır. İlgili mevzuatta kadro ihdas edilmediği için MARSU’da iç denetçi bulunmamaktadır.

MARSU’da, kurumsal faaliyetlerin daha verimli yürütülmesi ve kaynakların etkin kullanılması için önemli bir adım olan iç kontrol sistemi tam olarak kurulmamıştır. Kurumda iç kontrol sisteminin işleyişinin değerlendirilmesine ilişkin rapor hazırlanmamaktadır. Bu nedenle sistemin geliştirilmesi ve bu konuda farkındalık yaratılması gerekmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Mardin Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İcra Yolu İle Ödenen Kurum Borçlarının Kişilerden Alacaklar Hesabı'nda İzlenmesi

MARSU'nun 2020 yılı mali tabloları ve eki belgelerin incelenmesinde; çeşitli icra daireleri tarafından Kurum alacaklıları adına haciz işlemi uygulanmak suretiyle, MARSU'nun banka hesaplarından kesinti yapılarak tahsil edilen tutarlardan bir kısmının, ilgisinin alacağından mahsup edilmediği ve 140-Kişilerden Alacaklar Hesabı'nda izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 140-Kişilerden Alacaklar Hesabı'nın niteliğinin belirtildiği 110'uncu maddesinde, bu hesabın faaliyet alacakları ve kurum alacakları dışında kalan alacakların izlenmesi için kullanılacağı vurgulanmış ve izleyen maddelerde hesaba ilişkin işlemler anlatılmıştır. Buna göre; kurumun kendi alacaklarından olup özelliği itibariyle faaliyet alacakları ya da diğer kurumlardan olan alacaklar dışında kalan alacakların bu hesapta izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; MARSU tarafından nakit yetersizliği ve benzeri çeşitli nedenlerle ilgisine ödenemeyip bütçe emanetlerine alınan tutarlardan 2019 yılında 1.321.811,37 TL ve 2020 yılında 14.906.560,97 TL olmak üzere toplam 16.233.817,34 TL'nin ilgili icra dairesince banka kanalı ile MARSU'nun borçlu olduğu kişiler adına icra yoluyla tahsil edilmesine rağmen, Kurum alacaklısının alacağından mahsup edilmediği tespit edilmiştir. Bu tutarlar kurum

açısından alacak olmadığı halde 140-Kişilerden Alacaklar Hesabı'nda izlenilmeye devam edilmiştir.

İcra yoluyla alacaklıların, alacağına istinaden banka hesaplarından yapılan tahsilatların 140-Kişilerden Alacaklar Hesabı'nda izlenmek yerine ilgisinin alacağından mahsup edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde bütçe emanetlerinde yer alan Kurum borçları icra kanalıyla ödenmesine rağmen kayıtlarda ödenmemiş olarak görülecektir. Bu durum yukarıda belirtilen tutarlar kadar mali tablolarda hataya neden olması bakımından da önem arz etmektedir.

BULGU 2: Taşınmaz Kayıt İşlemlerinin Tamamlanmaması

MARSU'nun 2020 yılı taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde, taşınmaz kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde tamamlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiştir

Buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır. Yönetmelik'in "Kayıt ve Kontrol İşlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınmazların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması gerektiği ve Yönetmelik'in ekindeki kayıt planına göre tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınması gerektiği belirtilmiştir.

Yönetmelik'te belirtilen şekliyle kayıt işlemleri yapılırken kullanılacak kayıt formlarının örnekleri de mevzuat ekinde yer almış ve geçici 1'inci maddede tüm bu taşınmaz kayıt işlemlerinin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden veya bu bedel belirlenemiyorsa rayiç değer üzerinden kayda alınması gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca idare taşınmazlarının söz konusu Yönetmelik ekindeki formlarda yer alan bilgileri içerecek şekilde kaydının tutulması, bu formların esas alınarak taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği taşınmazların son haliyle mali tablolarda yer alan ilgili hesaplarda gösterilmesi gerekmektedir.

İdarenin 2020 yılı taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde, idarenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların 31.12.2017 tarihine kadar maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden kayıt altına alınması gerekirken böyle bir çalışmanın yapılmadığı, taşınmaz form ve icmal cetvellerinin düzenlenmediği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak kurum adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların değer tespitinin Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'e uygun olarak maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden ilgili muhasebe hesaplarına kaydedilmesi, taşınmaz form ve icmal cetvellerinin düzenlenmesi sağlanmalıdır.

BULGU 3: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda İzlenen ve Geçici Kabulleri Yapılan İşlerin İlgili Varlık Hesaplarına Aktarılmaması

MARSU'nun 2020 yılı mali tablo ve eki belgelerin incelenmesinde; 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda kayıtlı olan tutarlardan geçici kabulü yapılanların ilgili varlık hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nın niteliğini açıklayan 204'üncü maddesi uyarınca; yeni bir yatırıma başladıktan sonra ilk hakedişten başlamak üzere söz konusu yatırıma ait hakediş tutarları 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'na borç kaydedilmeli; ilgili yatırımın tamamlanıp geçici kabulünün yapılması ile birlikte, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nın alacağına kayıt yapılarak hesaptan çıkarılıp ilgili varlık hesabına aktarılmalıdır.

Yapılan incelemede, yatırımı tamamlanıp geçici kabulü yapılan çeşitli işler ile ilgili olarak toplam 42.211.134,50 TL'lik tutarın 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenmeye devam edildiği ve ilgili duran varlık hesaplarına aktarılmadığı tespit edilmiştir. Bu durum ayrıca, idarenin varlıklarının bahsi geçen tutar kadar eksik görünmesine yol açtığından, geçici kabulü yapılan yatırımların mevzuat gereği 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'ndan çıkarılarak, ilgili varlık hesabına aktarılması gerekmektedir.

BULGU 4: Kamu İdarelerine Olan Borçların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

MARSU'nun 2020 yılı mali tabloları ve eki belgelerin incelenmesinde; idarenin Devlet Su İşleri (DSİ) ve Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) olan borçlarının muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre 303-Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı, diğer kamu idarelerine olan kısa vadeli mali borçlar ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kamu idarelerine mali borçlar hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için; 403-Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı'nın ise diğer kamu idarelerine olan ve vadesi bir yılı aşan mali borçların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; DSİ tarafından inşa edilerek işletmeye açılan içme suyu tesislerine yapılan yatırım giderlerinden, DSİ'ye 30 yılda ödenmesi gereken toplam 132.713.723,67 TL tutarındaki borcun idare muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür. Bu borçtan vadesi bir yılın altında olan 64.188.928,01 TL'nin 303-Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı'nda, geriye kalan 68.524.795,66 TL'nin ise 403-Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı'nda izlenmesi gerekmektedir. İdarenin DSİ'ye olan 132.713.723,67 TL borcunun muhasebe kayıtlarında yer almaması kurum borçlarının 2020 yılı mali tablosunda belirtilen tutar kadar eksik görünmesine sebep olmaktadır.

Mezkûr Yönetmelik'e göre 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı, kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen borçlardan vadesi bir yılı aşmayan kısımlarının izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Kamu idaresinin 2020 yılı muhasebe kayıtları incelendiğinde; idarenin kapanan belde belediyelerinden vadesinde ödenmeyen ve MARSU'ya devredilen 4.579.134,91 TL SGK borcunun muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür. Vadesi geçmiş olan bu borcun 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı'nda izlenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla idarenin SGK'ya olan 4.579.134,91 TL borcunun muhasebe kayıtlarında yer almaması kurum borçlarının 2020 yılı mali tablosunda belirtilen tutar kadar eksik görünmesine sebep olmaktadır.

Buna göre; MARSU'nun yukarıda belirtilen iki kuruma olan toplam 137.292.858,58 TL borcunun, muhasebe kayıtlarının yapılmaması kurumun mali tablolarında kurum borçlarının eksik görünmesine yol açmaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri gereği, diğer kurumlara ödenmesi gereken borçların sağlıklı bir şekilde takibinin yapılması ve bu borçların belirtilen muhasebe hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Çevre Katkı Paylarının, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına Gönderilmemesi ve Hatalı Muhasebeleştirilmesi

MARSU'nun 2020 yılı mali tabloları ve eki belgelerin incelenmesinde; 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca hesaplanarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına aktarılması gereken Çevre Katkı Paylarının aktarılmadığı ve hatalı muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Çevre Katkı Payının nasıl hesaplanacağı ve aktarılacağına ilişkin düzenlemeler 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 18'inci maddesinde yer almaktadır. Madde hükmüne göre; Büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilen su ve kullanılmış suları uzaklaştırma bedellerinin yüzde birinin, Çevre Katkı Payı olarak tahsil edilmesi ve tahsil edilen bu tutarların, ilgililerce en geç ertesi ayın on beşine kadar ilgili mal saymanlıkları hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

Bu ve benzeri payların nasıl muhasebeleştirileceği de Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 363-Kamu İdareleri Payları Hesabını düzenleyen 276 ve 277'nci maddelerinde belirtilmiştir. Buna göre; bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar ile bunların ödenmesi sırasında bu meblağların 363-Kamu İdareleri Payları Hesabı'nda izlenmesi ve bu hesaba aktarılırken bütçeleştirilmesi gerekmektedir.

MARSU tarafından 2020 yılı içerisinde, Çevre Katkı Payı olarak tahsil edilen toplam tutar 758.931,59 TL olup, bu tutar Çevre ve Şehircilik Bakanlığına aktarılmamıştır. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereği bu tutarın ilgili Bakanlığa aktarılması gerekmektedir.

Ayrıca, Çevre Katkı Paylarının 363-Kamu İdareleri Payları Hesabı yerine 333-Emanetler Hesabı'nda izlendiği, bu tutar 333-Emanetler Hesabı'na aktarılırken 810-Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabı ve 600-Gelirler Hesabı'nın kullanıldığı görülmüştür. Yönetmelik gereği; bu tutarın 363-Kamu İdareleri Payları Hesabı'na aktarılması ve aktarım sırasında 830-Bütçe Giderleri Hesabı ile 630-Giderler Hesabı'nın kullanılması gerekmektedir.

Çevre Katkı Paylarının ilişkin tutarların hatalı muhasebeleştirilmesi, faaliyet sonucu tablosu ile gelir ve gider hesaplarının 758.931,59 TL hatalı olmasına yol açmaktadır. Bu nedenle, Çevre Katkı Paylarına ilişkin kayıtların Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun yapılması önem arz etmektedir.

BULGU 6: Taahhüt Hesaplarının Kullanılmaması

MARSU'nun 2020 yılı mali tabloları ve eki belgelerin incelenmesinde; yüklenicilerle yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarlarının taahhüt hesaplarında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 920-Gider Taahhütleri Hesabı'nın niteliğini ve işleyişini düzenleyen 450 ve 451'inci maddelerinde bu hesabın, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarlarıyla bunlardan yerine getirilenlerin ve feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılacağı, girişilen taahhüt tutarları ile bunlara ilave edilen her türlü taahhüt artışının bu hesaba borç, 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı'na alacak kaydedileceği hususu düzenlenmiştir.

Buna göre; kurumların, ihale mevzuatına göre ihale işlemleri tamamlanarak taahhüt edilen borç tutarları ile sözleşmeye ilişkin fiyat farkları ve iş artışlarının taahhüt hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; MARSU'nun farklı yüklenicilerle imzalamış olduğu ve devam eden toplam 9.188.007,11 TL tutarındaki gider taahhüdünün 920-Gider Taahhütleri Hesabı ile 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı'na muhasebe kaydının yapılmadığı görülmüştür.

Gider taahhütlerinin nazım hesaplarına kaydedilmesindeki amaç, tam açıklama ilkesi gereği mali tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenmesinin sağlanmasıdır. Bu taahhütlerin kaydedilmesi idarenin bu taahhütler karşısında içinde bulunduğu riski bilanço dip notlarında göstermesi bakımından da önem arz etmektedir.

Bu nedenle, idarenin farklı yüklenicilerle imzalamış olduğu gider taahhütlerinin 920-Gider Taahhütleri Hesabı ile 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı'nda muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Güvence Bedellerinin Güncel Rakamlarla Kayıtlarda Yer Almaması

MARSU tarafından alınan güvence bedellerinin güncellenmeksizin muhasebe kayıtlarında izlendiği görülmüştür.

MARSU Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliği'nin 35'inci maddesinde; her aboneden, abone türüne göre belli bir metreküp su miktarı tutarının güvence bedeli olarak alınacağı belirtilmiştir. 58'inci maddesinde ise abonelik sözleşmesinin iptali durumunda güvence bedelinin tüm borçların ödenmiş olması kaydıyla iade edileceği ifade edilmiştir.

Aboneler sözleşmesini herhangi bir nedenle sona erdirdiğinde iade edilen güvence bedeli, herhangi bir güncelleştirme işlemi yapılmadan sözleşme imzalandığı tarihteki tutar olarak iade edilmektedir. Bu durum, sözleşmenin imzalandığı tarih ile sona erdirildiği tarih arasında önemli yıl farkı olan aboneler açısından dezavantaj oluşturmaktadır. Şöyle ki, 10 yıl önce verilen güvence bedelinin, 10 yıl sonra tarifelerdeki güncel tutarlar dikkate alınmadan iade edilmesi enflasyon göz önünde bulundurulduğunda abone açısından haksız bir durum teşkil etmektedir.

Kamu idaresinin 2020 yılı muhasebe kayıtları incelendiğinde; 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı'nın 6.174.611,47 TL olduğu görülmüştür. Belli bir metreküp su miktarı tutarı olarak alınan güvence bedelleri kayda alındığı tarihteki fiyatlar üzerinden kaydedildiği ve su birim fiyatları değiştiğinde güncellenmediği tespit edilmiştir. Bu tutarın güncel su birim fiyatlarıyla güncellenmesi durumunda, idarenin abonelere olan toplam depozito ve teminat borcu 10.547.116,80 TL olmaktadır. Güvence bedellerinin güncellenmemesi neticesinde 2020 yılı bilançosunda 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı 4.372.505,33 TL daha az görünmektedir. Sonuç olarak, güvence bedellerinin sözleşme tarihinde tahsil edilen tutar üzerinden iade edilmesi aboneliğini sonlandıranlar açısından aleyhte bir durum ortaya çıkarmaktadır.

Sonuç olarak, güvence bedellerinin sözleşme tarihinde tahsil edilen tutar üzerinden iade edilmesi aboneliğini sonlandıranlar açısından aleyhte bir durum ortaya çıkarmaktadır. Buna

göre güvence bedellerinin güncellenmesi, abonelik sözleşmesinin tarafları açısından daha hakkaniyetli bir yaklaşım olacaktır.

BULGU 2: Mahalleye DönüŖen Köylerden Çevre Temizlik Vergisi Alınması

MARSU hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile köy tüzel kişiliği kaldırılan mahallelerde ikamet eden abonelerden Çevre Temizlik Vergisi alındığı görölmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinde; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konutların Çevre Temizlik Vergisine tabi olduğu ve konutlara ait Çevre Temizlik Vergisinin su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle metreküp başına alınacağı ifade edilmiştir.

6360 sayılı Kanun'un geçici 1'inci maddesinin on beşinci fıkrasında ise; bu Kanuna göre tüzel kişiliği kaldırılan köylerde, bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2022 tarihine kadar 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken vergi, harç ve katılım paylarının alınmayacağı belirtilmiştir.

İdare tarafından düzenlenen su faturalarının incelenmesi neticesinde, Mardin ili sınırları dâhilinde köy tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürölen yerlerde ikamet eden 9762 konut abonesinin su faturalarına toplam 752.570,68 TL Çevre Temizlik Vergisi tahakkukunun yapıldığı tespit edilmiştir.

Ancak, yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere 6360 sayılı Kanun ile tüzel kişiliği kaldırılan köylerde ikamet edenlerin 2464 sayılı Kanun'dan doğan vergilerden 2022 yılsonuna kadar muaf olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla Çevre Temizlik Vergisi de 2464 sayılı Kanun kapsamında olduğundan, belirtilen yerlerde bu verginin tarh, tahakkuk ve tahsilinin yapılması hukuken mümkün değildir.

Buna göre; 6360 sayılı Kanun'un amir hükmü gereği tüzel kişilikleri sonlandırılan köylerde ikamet eden vatandaşlardan Kanun'a aykırı olarak Çevre Temizlik Vergisi alınmaması ve bu uygulamanın mevzuata uygun hale getirilmesi önem arz etmektedir.

BULGU 3: İçme Suyu Şebekesine Verilen Su Üretim Miktarlarının Ölçülmemesi

MARSU'ya bağlı su depolarından sisteme verilen su miktarlarına ilişkin ölçümlerin yapılmadığı ve su kayıplarının mevzuatın öngördüğü şekilde takip edilmediği görülmüştür.

Tarım ve Orman Bakanlığınca yayımlanan, İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği'nin "Su kayıplarının tespiti" başlıklı 8'inci maddesinde; içme suyu temin ve dağıtım ile ilgili idarelerin su kayıp miktarlarını tespit etmekle yükümlü olduğu, bu bağlamda sisteme giren su hacmi ve debisinin sürekli olarak ölçülerek elde edilen verilerin elektronik ortamda muhafaza edilmesi ve şebekeden izinli tüketim miktarının belirlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin "Su kayıplarının azaltılması" başlıklı 9'uncu maddesinde; büyükşehir ve il belediyelerinin su kayıplarını 2023 yılına kadar %30, 2028 yılına kadar da %25 düzeyine indirmekle yükümlü olduğu ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; Mardin İli sınırları içerisinde su ihtiyacını sağlamaya yönelik 819 su deposu bulunduğu, bu depolarda debimetre olmadığından sisteme verilen su miktarının ölçülemediği, su depolarında sisteme verilen su miktarı ile ilgili ölçüm yapılmadığı için Mardin İli sınırları içerisinde toplam su kayıpları ile ilgili sağlıklı raporlamalar yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç itibariyle; su depolarının tamamında su ölçümünün sağlanması ve su kayıplarının mevzuatın öngördüğü şekilde 2023 yılına kadar %30 düzeyine indirilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: İşçilere Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması

MARSU'da kadrolu işçi pozisyonunda istihdam edilen personelin yıllık izinlerinin 4857 sayılı İş Kanunu'na uygun şekilde düzenli olarak kullanılmadığı, bunun sonucunda kullanılmayan izinlerin biriktiği ve yıllık izin sürelerine ait ücretlerin toplu olarak ödeme riskinin olduğu görülmüştür.

Anayasası'nın 50'nci maddesinde dinlenmenin; çalışanlar için bir hak olduğu ve ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve bunların şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

İşçilerin yıllık izinler 4857 sayılı İş Kanunu'nda düzenlenmiştir. Anılan Kanun'un;

- 53'üncü maddesinde, işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği,
- 56'ncı maddesinde, yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu,
- 59'uncu maddesinde, iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesi gereği çıkarılan ve 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de, yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili Kanun hükümlerine paralel düzenlemeler yapılmıştır.

Yapılan incelemede, 2020 yılı sonu itibariyle, toplam 101 işçinin 89'unun birikmiş 100 iş gününden fazla yıllık ücretli izin hakkı olduğu, bazı işçilerin 667, 657, 582, 522 ve 510 gün gibi kullanmadığı birikmiş izinlerinin olduğu görülmüştür.

Oysa yukarıda yer alan yasal düzenlemelere göre, işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması veya eksik kullandırılması durumunda ise, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince, işveren veya işveren vekiline idari para cezası uygulanması gerekmektedir.

Bununla birlikte; işçilerin yıllık izin hakları, mevzuat hükümleri gereği, emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde yıllık izin ücretine dönüşmektedir. Yıllık izin karşılığı olan bu ödeme, işçinin son ücreti üzerinden hesaplanacağı için yüksek miktarlara ulaşmaktadır. Bu uygulama işçilerin, yıllık izinlerini kullanmaktan vazgeçip, izin ücreti almayı tercih etmelerine neden olurken, idarelerin katlandığı mali külfetin artmasına yol açmaktadır.

Yukarıda açıklandığı üzere, idarenin yasal düzenlemelere uygun olarak işçilere yıllık izinlerini kullandırması, iş veriminin artışı açısından önem taşıdığı gibi kurumun ek mali külfetten kaçınarak, kaynakları etkin kullanmasına katkı sağlayacaktır.

BULGU 5: Ekonomik Ömrünü Tamamlayan Taşınırların Hurda Hesaplarına Aktarılmaması

MARSU'nun 2020 yılı mali tablo ve eki belgelerin incelenmesinde; İdarece kullanılıp kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle ekonomik ömrünü tamamlayan stoklar ile dayanıklı taşınırların, 157-Diğer Stoklar Hesabı ve 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesab'ında izlenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve taşınmaz işlemleri" başlıklı 44'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde; Yönetmelik'in amacının, kaynağına ve edinme yöntemine bakılmaksızın kamu idarelerine ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımına ilişkin esas ve usulleri belirlemek olduğu ifade edilmiştir. "Taşınırların kaydı" başlıklı 12'nci maddesinde ise kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınmasının esas olduğu belirtilmiştir.

Mezkur Yönetmelik'in "Hurda nedeniyle çıkış" başlıklı 28'inci maddesinde; ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılması gerektiği ilgililer veya özel mevzuatı çerçevesinde oluşturulan komisyon tarafından bildirilen taşınırların kayıttan düşme teklif ve onay tutanağı düzenlenerek hurdaya ayrılacağı belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 157-Diğer Stoklar Hesabı'nın işleyişini açıklayan 120'nci maddesine göre; idarenin kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklarının bu hesapta izlenmesi gerekmektedir. Ayrıca Yönetmelik'in 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nın işleyişini açıklayan 225'inci maddesinde; çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların ilgili hesaplardan çıkarılarak bu hesapta muhasebeleştirileceği ve söz konusu varlıkların ayrılmış olan amortisman tutarı da 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na kaydedileceği ifade edilmiştir.

MARSU'nun 2020 yılı bilançosunun incelenmesi neticesinde; 157-Diğer Stoklar Hesabı'nın borç bakiyesi vermediği, 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nın ise sadece 4.100,00 TL olduğu görülmüştür. Ancak yerinde yapılan denetimlerde kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak stoklar ile çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların olduğu ve bu varlıkların hurdaya

ayrılması için komisyon kurulmadığı, kayıttan düşme teklif ve onay tutanağı düzenlenmediği ve muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla kurum taşınırlarının bilançoda gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde bilgi içermediği ve olması gerekenden daha az olduğu görülmüştür.

Buna göre, kullanılma olanaklarını yitiren ve hurdaya ayrılması gereken stoklar ile maddi duran varlıkların, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümleri gereği oluşturulacak komisyonca kayıttan düşme teklif ve onay tutanağı düzenlenerek hurdaya ayrılması ve muhasebe kayıtlarının yapılması gerekir. Bu çerçevede, MARSU'ya ait hurda taşınırlarla ilgili işlemlerin yapılarak, hurdaya ayrılan stokların 157-Diğer Stoklar Hesabı'nda, dayanıklı taşınırların ise 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda izlenmesi uygun olacaktır.

BULGU 6: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Eksik Ayrılması

MARSU'nun 2020 yılı mali tabloları ve eki belgelerin incelenmesinde; işçilere ödenecek kıdem tazminatlarının faaliyet dönemine tekabül eden kısmı için karşılık ayrılmadığı ve dolayısıyla 372/472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının kullanılmadığı görülmüştür.

1475 sayılı İş Kanunu'nun "Kıdem tazminatı" başlıklı 14'üncü maddesinin ikinci fıkrasında, işçiye hizmet akdinin devamı süresince geçen her tam yıl için işverence 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödeneceği belirtilmiş olup, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesapları tanımlanmıştır.

Yönetmelik hükümlerine göre, 372 ve 472 No'lu hesaplar, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde veya uzun vadede ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının izlenmesi için kullanılmaktadır. Kıdem tazminatı karşılıkları ilk ayrıldığında, 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na kaydedilmesi, vadeleri bir yılın altına düşen ve faaliyet dönemi içerisinde ödenmesi öngörülen tutarların, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na aktarılması gerekmektedir.

Kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmasındaki amaç, dönemsellik ilkesi gereği giderlerin ait oldukları yılda muhasebeleştirilmesinin sağlanmasıdır. Bu tutarların karşılık ayrılmadan ödendiği yılda tamamının gider kaydedilmesi durumunda, dönem giderlerinin gerçeği yansıtmamasına sebep olacaktır. Ayrıca; bu kayıtlar dönemsellik ilkesine ek olarak muhasebe kavramlarından ihtiyatlılık ilkesi gereği de, idarenin bu ödemeler karşısında içinde bulunduğu riski bilançoda göstermek bakımından da önem arz etmektedir.

Yapılan incelemede, MARSU’da çalışan 101 kadrolu işçi için 2020 yılı sonu itibariyle toplam 16.225.151,04 TL tutarında kıdem tazminatı karşılığı ayrılmalıdır. Ancak, idare tarafından önceki dönemlerde kıdem tazminatı karşılığı olarak 157.592,20 TL ayrıldığı, geriye kalan 16.067.558,84 TL’nin ise 372/472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında muhasebeleştirilmediği görülmüştür. Buna göre; kıdem tazminatları karşılıklarının tüm işçiler için hesaplanıp gerçek rakamın mali tablolarda gösterilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Açık ihale İle Alım Yapılması Gereken Bazı Alımlar İçin Pazarlık Usulünün Kullanılması

MARSU tarafından yapılan bazı ihalelerin, açık ihale usulü ile yapılması gerekirken mevzuata aykırı olarak pazarlık usulü (21-b) ile yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Temel ilkeler” başlıklı 5’inci maddesinde; idarelerin bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu ve yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünü temel usuller olduğu, diğer ihale usullerinin Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabileceği belirtilmiştir.

Kanun’un 19’uncu maddesinde; açık ihale usulü, bütün isteklilerin teklif verebildiği usul olarak tanımlanmıştır. Mezkûr Kanun’un 21’inci maddesinde ise pazarlık usulü ihale yöntemiyle alım yapılacak özel haller belirtilmiştir. Bu maddenin; b bendinde; doğal afet, salgın hastalık, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması durumlarında pazarlık usulünün gerçekleştirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

MARSU, 4734 sayılı Kanun’un pazarlık usulü ile ihale yöntemini düzenleyen 21’inci maddesinin b bendine göre aşağıdaki ihaleleri yapmıştır.

Tablo 7: Pazarlık Usulü (21-b) İle Yapılan İhaleler

İhale Tarihi	İhale Kayıt No	İhalenin Adı	Bedeli (TL)
03.10.2018	2018/482879	... İçme Suyu İnşaatı Yapım İşİ.	45.236.360,00
26.09.2019	2019/472962	Araç Kiralama Hizmet Alım İşİ	11.966.796,00
20.05.2020	2020/249210	... İçme Suyu ve Kanalizasyon İnşaatı Yapım İşİ	4.475.000,00

Yukarıda belirtilen işler idareler tarafından devamlı surette yapılan, sayısı, miktarı önceden rahatlıkla bilinebilen, önceden tahmin edilebilecek türden alımlardır. Her ne kadar kamu idaresi cevabında; pazarlık usulü ile yapılan ihalelerin, küresel Koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeni ile ivedilikle gerçekleştirildiğini belirtmiş olsada, tabloda belirtilen 2018/482279 ve 2019/472962 ihale kayıt nolu ihalelerin ihale tarihleri ve 2020/249210 kayıt nolu ihalenin de ilan tarihi, pandemi sürecinden öncedir.

Sonuç olarak, ilgili hizmet alımı ile yapım işlerinin 4734 sayılı Kanun'un 21-b maddesinde belirtilen ivedilik gerektiren ve öngörülemez durumlar oluşmadan yapıldığı görülmüştür. Bu durum Kamu İhale Kanunu'nun temel ilkelerine aykırı olup, idarelerin ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi sağlamak için açık ihale yöntemi ile alım yapmaları gerekir. Sonuç itibariyle, idarenin belirtilen işlerde pazarlık usulü ile alım yapmasına lüzum bırakılmayacak şekilde ihale süreci için gerekli olan süreler de göz önünde bulundurularak açık ihale usulü ile ihaleye çıkması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Hazırlanmaması	2015	Tam Olarak Yerine Getirildi	Gerekli kontroller yapılmış olup bulgu konusu hususun düzeltildiği görülmüştür.
İç Kontrolün Yıllık Değerlendirmesinin Yapılmaması	2015	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususa, Raporun “İç Kontrol Sisteminin Değerlendirilmesi” bölümünde yer verilmiştir.